

«Λέξεις πάνω σε καμβά»: Μία διδακτική πρόταση βασισμένη στο έργο του Βίνσεντ Βαν Γκογκ

Κωνσταντίνα Κωφού
Εκπαιδευτικός ΠΕ06
ninakwfou@gmail.com

Άννα Τσιούπρου
Εκπαιδευτικός ΠΕ06
M.A. in Applied Linguistics, Essex University
annoulatsiou@gmail.com

➤ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σε έναν διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο, πολυπολιτισμικό όπου η τεχνολογία έχει φέρει την έκρηξη της πληροφορίας, η γλώσσα και η εικόνα αποτελούν φορείς ιδεών, αξιών και στάσεων απέναντι σε κάθε μεταβολή μέσα από την αλληλεπίδραση των ατόμων, των ομάδων και των πολιτισμών. Κι ενώ η εικόνα στη σύγχρονη εποχή φαίνεται να “κερδίζει έδαφος” μέσα από το διαδίκτυο κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι και η γλώσσα λειτουργεί όχι απλά συμπληρωματικά σε εικονικές αναπαραστάσεις αλλά δίνει σάρκα και οστά σε όλες τις εκφάνσεις της δραστηριότητας. Μπορεί η ψυχή σύμφωνα με τον Αριστοτέλη να μην σκέφτεται χωρίς εικόνα αλλά και όσοι ασχολήθηκαν με τον λόγο βεβαιώνουν ότι πίσω από όλα αυτά που γράφουν βρίσκονται αμέτρητες εικόνες. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο και με βασικό γνώμονα το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών ξένων γλωσσών σύμφωνα με το οποίο η διδασκαλία της ξένης γλώσσας καλείται να προάγει την ανάπτυξη της δεξιότητας του μαθητή να ανταποκρίνεται σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας προβλέψιμες ή απρόβλεπτες χρησιμοποιώντας γλωσσικές, παραγλωσσικές ή και εξωγλωσσικές επιλογές και να διαμορφώνει το προσωπικό σύστημα αξιών και στάσεων, σχεδιάστηκε η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση που συνδέεται με την ενότητα 4 Vincent Van Gogh του Εκπαιδευτικού Φακέλου 1 της Α΄ τάξης του Ημερήσιου Γενικού Λυκείου. Με αφορμή, λοιπόν, πίνακες του Βαν Γκογκ και επιστολές του ζωγράφου, οι μαθητές αναγνωρίζουν τις πολλαπλές ερμηνείες μιας εικόνας και διερευνούν τη δύναμη των λέξεων που φαίνεται να είναι το ίδιο ισχυρή με τους πίνακες ζωγραφικής. Με τη χρήση και εφαρμογή ψηφιακών εργαλείων και συνεργατικών περιβαλλόντων, οι μαθητές επιτυγχάνουν να προάγουν το ψηφιακό και τον κριτικό τους γραμματισμό αξιοποιώντας την τεχνολογία και καλλιεργώντας την επικοινωνιακή τους ικανότητα μέσα σε συνεργατικό και δημοκρατικό κλίμα, Μέσα από εικονικές επισκέψεις σε χώρους πολιτισμού και συνέδρια, μέσα σε αυθεντικά περιβάλλοντα επικοινωνίας, οι μαθητές

καλούνται να μιλήσουν για την συλλογική και ατομική μνήμη, να αξιολογήσουν και να προβληματιστούν, να διαμορφώσουν το δικό τους σύστημα αξιών, να ανταλλάξουν απόψεις στη γλώσσα-στόχο τόσο μέσα από παραγωγή προφορικού λόγου αλλά και γραπτού, λειτουργώντας αυτόνομα αλλά και συλλογικά. Η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση που απευθύνεται σε μαθητές της Α΄ λυκείου μπορεί να μετασχηματιστεί αλλά και να αξιοποιηθεί αυτούσια τόσο στη δια ζώσης διδασκαλία όσο και στην εξ αποστάσεως, ακολουθώντας το μοντέλο της ανεστραμμένης τάξης.

Λέξεις-κλειδιά: Αγγλικά, γλώσσα, εικόνα, διαδίκτυο, Βαν Γκογκ, ψηφιακά εργαλεία, συνεργατικά περιβάλλοντα, μνήμη, ψηφιακός/κριτικός γραμματισμός.

➤ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διδακτική πρόταση αφορά τη διδασκαλία του γνωστικού αντικείμενου της Αγγλικής γλώσσας και συνδέεται με την ενότητα 4: Vincent Van Gogh του Εκπαιδευτικού Φακέλου 1 -Α΄ Ημερήσιου Γενικού Λυκείου. Απευθύνεται σε μαθητές Α΄ τάξης Ημερήσιου Γενικού Λυκείου, κορίτσια και αγόρια, 16 ετών, σε σχολικό περιβάλλον στο κέντρο του αστικού ιστού της Χαλκίδας, που φαίνεται να έχει επιτυχώς ενσωματώσει πολλά διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά στοιχεία. Αναφορικά με το επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών με βάση την εξάβαθμη κλίμακα του ΚΕΠΑ, εκτιμάται ότι η πλειοψηφία των μαθητών κατατάσσεται σε επίπεδο B2+. Οι μαθητές είναι αρκετά εξοικειωμένοι με τις Νέες τεχνολογίες και με το γνωστικό αντικείμενο της Αγγλικής. Έχουν ήδη γνωρίσει τη δομή συγγραφής ιστοριών και περιγραφής εικόνων, αξιοποιώντας λεξιλόγιο περιγραφικό και σχετικό με την έκφραση συναισθημάτων. Επιπλέον, έχουν εξοικειωθεί με την υποτακτική σύνδεση προτάσεων και κυρίως με τη δομή των Υποθετικών, τελικών και συμπερασματικών προτάσεων καθώς και με τη χρήση συνδετικών λέξεων και εκφράσεων για την ανάπτυξη επιχειρηματολογίας για συγγραφή δοκιμίων με επιχειρήματα σχετικά με τις θετικές και τις αρνητικές διαστάσεις ενός θέματος. Τέλος, ήδη έχουν γνωρίσει το ρεύμα του Ιμπρεσιονισμού και Μετα-ιμπρεσιονισμού στη ζωγραφική, τη ζωή και το έργο του Βαν Γκογκ αλλά και άλλων μεγάλων ζωγράφων όπως του Ντεγκά.

Χρονική διάρκεια:

5 ώρες

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

(α) Σε σχέση με το γνωστικό αντικείμενο οι μαθητές αναμένονται:

- Να αντιλαμβάνονται τον επικοινωνιακό σκοπό ενός σχετικά σύνθετου κειμένου με εύρος λεξιλογίου σχετικού με θέματα γενικού ενδιαφέροντος.
- Να εντοπίζουν επιμέρους πληροφορίες σε ένα κείμενο, να σχολιάζουν ή να συζητούν διαφορετικές πλευρές ενός θέματος με χρήση ποικιλίας γραμματικών δομών και συνώνυμων λέξεων.

- Να συνθέτουν ξενόγλωσσο γραπτό κείμενο που να συνοψίζει ή να απλοποιεί ή να προσαρμόζει στην περίπτωση πληροφορίες από ελληνόφωνο κείμενο.
- Να κατανοούν τα σημαντικότερα σημεία προφορικών κειμένων (παρουσιάσεων, ομιλιών) που αφορούν σε θέματα τέχνης αλλά και κοινωνικού ενδιαφέροντος προκειμένου να εντοπίζουν συγκεκριμένες πληροφορίες σε αυτά.
- Να χρησιμοποιούν κατάλληλες στρατηγικές επικοινωνίας προκειμένου να διεξάγουν ομαλά μία συζήτηση για τη δύναμη των λέξεων και των εικόνων.
- Να αφηγούνται προσωπικές εμπειρίες και βιώματα με χρήση των παρελθοντικών χρόνων.
- Να σχολιάζουν εκφράζοντας συμφωνία, διαφωνία αλλά και διατυπώνοντας προτιμήσεις να επιχειρηματολογούν και να διαπραγματεύονται για να έρθουν σε σύγκλιση απόψεων.
- Να εξοικειωθούν με πολυτροπικά κείμενα.
- Να κατανοούν το κειμενικό είδος του ποιήματος και των μηχανισμών που αυτό αξιοποιεί.
- Να κατανοούν περιγραφές-οδηγούς που συνοδεύουν εκθέσεις σε μουσείο και γκαλερί.

(β) Σε σχέση με τη χρήση της τεχνολογίας, οι μαθητές καλούνται:

- Να αναγνωρίσουν τις δυνατότητες και τις παρεχόμενες εφαρμογές των ιστολογίων ως «τοιχών» ενημέρωσης, ανάρτησης δικών τους δημιουργιών, κοινοποίησης στον έξω κόσμο.
- Να αναγνωρίσουν τις δυνατότητες των wiki τόσο για την άντληση υλικού όσο και για την αξιοποίηση αργότερα σε συνεργατικό πλαίσιο.
- Να αναγνωρίσουν τις δυνατότητες και τις παρεχόμενες εφαρμογές πλατφόρμας που μπορεί να αξιοποιηθεί ως «πίνακας» ενημέρωσης, σχολιασμού, αλληλεπίδρασης, ανάρτησης δικών τους απόψεων.
- Να αναγνωρίσουν το σημαντικό ρόλο της ψηφιοποίησης συλλογών τέχνης.
- Να καλλιεργήσουν τον ψηφιακό γραμματισμό αναγνωρίζοντας την προστιθέμενη αξία των ψηφιακών εργαλείων για τη δημιουργία δραστηριοτήτων.

(γ) Σε σχέση με τη μαθησιακή διαδικασία και τις γνώσεις για τον κόσμο:

- Να καλλιεργήσουν την κριτική σκέψη και τις επικοινωνιακές δεξιότητες, αναπτύσσοντας αυτενέργεια.
- Να αξιολογήσουν και να ιεραρχήσουν πληροφορίες.
- Να αναγνωρίσουν τη δύναμη που έχουν τόσο οι εικόνες όσο και οι λέξεις στη διαμόρφωση στάσης ζωής.
- Να διαμορφώσουν την προσωπική τους άποψη σχετικά με τα διαφορετικά μέσα επικοινωνίας και τον τρόπο αξιοποίησης για διασφάλιση και διαφύλαξη κοινωνικών και ανθρωπίνων αξιών μέσα από ανταλλαγή απόψεων και συνεργασία μέσα σε δημοκρατικό κλίμα.

➤ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

1η Διδακτική ώρα

1η Δραστηριότητα: «*Speaking poetry by arranging the colors well*»

- Διάρκεια: 5'
- Είδος δραστηριότητας: Ερώτηση στην ολομέλεια της τάξης σχετικά με την κατανόηση και τις προσδοκίες αναφορικά με τη φράση του Βαν Γκογκ και προβολή ψηφιακής αφήγησης που φέρει τον σχετικό τίτλο.
- Ενέργειες εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός προετοιμάζει τους μαθητές για την προβολή της ψηφιακής αφήγησης, ενθαρρύνοντάς τους να αποκωδικοποιήσουν τη φράση του Βαν Γκογκ που συσχετίζει την ποίηση με την τέχνη της ζωγραφικής.
- Ενέργειες μαθητή: Ο μαθητής, ανακαλώντας προηγούμενες γνώσεις που έχει αποκτήσει κατά τη διδακτική του σχετικού κεφαλαίου του εκπαιδευτικού φακέλου 1, θα προσπαθήσει να προβλέψει τί πραγματεύεται η ψηφιακή αφήγηση που ακολουθεί μέσα από τα λόγια του ζωγράφου που συνδέουν την ζωγραφική με την ποίηση, την εικόνα με τις λέξεις.
- Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο, εργαλεία, πηγές:
<https://wixie.com/u1163224>
<http://vangoghletters.org/vg/>
- Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Οι μαθητές, οικοδομώντας πάνω στις προτερες γνώσεις, καλλιεργούν την κριτική τους ικανότητα και συνάγουν συμπεράσματα σχετικά με το περιεχόμενο της ψηφιακής αφήγησης στην προσπάθειά τους να προσεγγίσουν ερμηνευτικά τον ζωγράφο.

2η Δραστηριότητα: «*Speaking poetry by arranging the colors well at a starry night!*»

- Διάρκεια: 15' (προβολή) + 15' (ερωτήσεις κατανόησης/ παρατήρησης)
- Είδος δραστηριότητας: Ψηφιακή αφήγηση και ερωτήσεις κατανόησης
- Ενέργειες εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός κατασκευάζει μία ψηφιακή αφήγηση, εστιάζοντας στους τρεις πίνακες του Βαν Γκογκ που έχουν ως κεντρικό θέμα τον έναστρο ουρανό (*Starry night/ Starry night over the Rhône/ Cafe Terrace at night*). Σε αυτή την αφήγηση έχει συμπεριλάβει και αποσπάσματα επιστολών του ζωγράφου μέσα στα οποία ο ίδιος αναφέρεται στα αστέρια και τη νύχτα ως πηγές έμπνευσης. Μέσα από αυτή την επιλογή έργων και αποσπασμάτων, ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει και καθοδηγεί τους μαθητές ώστε να αναγνωρίσουν μία άλλη πτυχή του ζωγράφου, αυτή που αφορά στη συγγραφή επιστολών όπου οι περιγραφές αποτελούν πραγματικά ποιητική απόδοση της πραγματικότητας. Μέσα σε ένα τέτοιο πλαίσιο, γίνεται έμμεσα μία σύνδεση ανάμεσα στην ποίηση-λέξεις με την ζωγραφική-εικόνα.
- Ενέργειες μαθητή: Οι μαθητές σε ζεύγη μπροστά στον υπολογιστή παρατηρούν τους 3 πίνακες του Βαν Γκογκ και εστιάζουν στον έναστρο ουρανό και τις περι-

γραφές που περιλαμβάνονται στα αποσπάσματα των επιστολών προκειμένου να απαντήσουν σε ερωτήσεις κατανόησης και παρατήρησης.

- Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο, εργαλεία, πηγές:
<https://wixie.com/u1163224>
<http://vangoghletters.org/vg/>
- Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Οι μαθητές καλλιεργούν την κριτική τους ικανότητα, ενεργοποιούν τη φαντασία τους και την παρατηρητικότητα τους ενώ ταυτόχρονα μέσα από τις ερωτήσεις ερμηνείας και κατανόησης συνάγουν συμπεράσματα, περιγράφουν με χρήση επιθέτων αλλά και επιχειρηματολογούν, αναπτύσσοντας, έτσι, τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες.

2η Διδακτική ώρα

1η Δραστηριότητα: *From the Starry night to the Milky Way*

- Διάρκεια: 10'
- Είδος δραστηριότητας: Διαδραστική παρουσίαση-δραστηριότητα ερωτήσεων παρατήρησης
- Ενέργειες εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός καθοδηγεί τους μαθητές ώστε μέσα από το περιβάλλον του Φωτόδεντρου να εντοπίσουν το σενάριο «Artful Thinking» πληκτρολογώντας το όνομα του ζωγράφου. Όταν το εντοπίσουν, θα το ανοίξουν για να βρουν το διαδραστικό βίντεο που αφού ξεκινά με προβολή του Γαλαξία στη πρώτη διαφάνεια, ενθαρρύνει τους μαθητές να επιλέξουν από 4 πίνακες αυτούς που φέρουν σχήματα όμοια με αυτό του Γαλαξία.
- Ενέργειες μαθητή: Οι μαθητές σε ζεύγη μπροστά σε υπολογιστή ακολουθώντας τις οδηγίες ανοίγουν τον σύνδεσμο του Φωτόδεντρου για να οδηγηθούν στο σενάριο «Artful Thinking». Καθοδηγούμενοι από εικόνες που ο εκπαιδευτικός προηγουμένως έχει αποτυπώσει με printscreen, ανοίγουν την πρώτη φάση του σεναρίου και παρακολουθούν τη διαδραστική παρουσίαση και μέσα από ενσωματωμένες ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης θα παρατηρήσουν πιθανές ομοιότητες ανάμεσα στην οπτική αναπαράσταση του γαλαξία και των επαναλαμβανόμενων σχημάτων που χρησιμοποιεί ο Βαν Γκογκ για την απόδοση του έναστρου ουρανού.
- Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο, εργαλεία, πηγές:
<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-aggregatedcontent-8526-8132>
- Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Οι μαθητές μέσα από αυτή τη δραστηριότητα θα έρθουν σε επαφή με το Φωτόδεντρο που παρέχει πληθώρα μαθησιακών αντικειμένων. Η διαδραστική παρουσίαση θα τους ενθαρρύνει να αναγνωρίσουν μία άλλη διάσταση των έργων του Βαν Γκογκ, παρατηρώντας ομοιότητες των επαναλαμβανόμενων σχημάτων που χρησιμοποιεί με την αναπαράσταση του Γαλαξία. Με αυτόν τον τρόπο, πέρα από την ανάπτυξη της παρατηρητικότητάς τους, θα καλλιεργήσουν τόσο τον οπτικό γραμματισμό όσο και τον κριτικό, αναγνωρίζοντας μέσα από αυτή τη διαδικασία τις πολλαπλές ερμηνείες μιας εικόνας.

2η Δραστηριότητα

- Διάρκεια: 35'
- Είδος δραστηριότητας: ιστοεξερεύνηση, συλλογή πληροφοριών και συγγραφή συνεργατικού άρθρου
- Ενέργειες εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός καθοδηγεί τους μαθητές ώστε να συνδεθούν με τους προσωπικούς τους λογαριασμούς στο eclass του ΠΣΔ, όπου θα βρουν το φύλλο εργασίας που έχει προηγουμένως ο ίδιος αναρτήσει. Σε αυτό το φύλλο εργασίας, αρχικά αναθέτει στους μαθητές μέσα από ένα απόσπασμα άρθρου γραμμένου στη μητρική γλώσσα σχετικό με τους κρυφούς συμβολισμούς πίσω από διάσημους πίνακες να εστιάσουν στο τμήμα που αναφέρεται σε πίνακα του Βαν Γκογκ. Κατόπιν, μέσα από καθοδηγούμενη ιστοεξερεύνηση σε αξιόπιστες πηγές που παρέχουν αυθεντικό υλικό στη γλώσσα -στόχο τους ενθαρρύνει να αντλήσουν πληροφορίες ώστε να επιβεβαιώσουν ή και να διαψεύσουν το αρχικό ελληνικό απόσπασμα. Τέλος, τους ζητά συνεργατικά σε ένα googledoc .που αυτοί θα ανοίξουν και θα το διαμοιράσουν μαζί του. να γράψουν ένα άρθρο όπου θα αναφέρουν τις πηγές και θα σχολιάζουν τη διαφορετική ερμηνεία των έργων του Βαν Γκογκ προκειμένου αυτό να αναρτηθεί στο blog.
- Ενέργειες μαθητή: Οι μαθητές με τους κωδικούς τους (ένας/ζεύγος) μπαίνουν στην eclass του ΠΣΔ για να εντοπίσουν το φύλλο εργασίας με άρθρο που είναι γραμμένο στην ελληνική και καλούνται να διασταυρώσουν τις πληροφορίες μέσα από κείμενα αξιόπιστων διαδικτυακών πηγών προκειμένου να διαψεύσουν ή να επιβεβαιώσουν την αρχική πληροφορία. Στη συνέχεια, αφού συλλέξουν τις απαραίτητες πληροφορίες θα γράψουν συνεργατικά ένα άρθρο στο οποίο θα αναφέρουν τις πηγές και θα δώσουν μία ολοκληρωμένη σύμφωνα με αυτές ερμηνεία πίσω από τη θεματική του έναστρου ουρανού στο έργο του Βαν Γκογκ στη γλώσσα –στόχο το οποίο και θα διαμοιράσουν στον εκπαιδευτικό για αξιολόγηση και κατόπιν για ανάρτηση στο blog «words and pictures».
- Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο, εργαλεία, πηγές:
<http://www.newsnowgr.com/article/1248880/kryfoi-symvolismoi-piso-apo-diasimous-pinakes.html>
<https://www.vincentvangogh.org/starry-night.jsp>
<https://www.dailymail.co.uk/sciencetech/article-2936365/Is-van-Gogh-s-Starry-Night-painting-GALAXIES-Bright-swirls-based-distant-cosmic-spirals-claims-expert.html>
<https://www.dailymail.co.uk/sciencetech/article-3086995/That-s-masterpiece-ESA-reveals-image-stars-forming-looks-uncannily-like-van-Goghs-Starry-Nights.html>
<https://blogs.sch.gr/annatsioup/>
- Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Οι μαθητές μέσα από αυτή τη δραστηριότητα, σε πλαίσιο ομαδοσυνεργατικό, θα διαβάσουν κείμενο στη μητρική γλώσσα για να διαψεύσουν και να επιβεβαιώσουν πληροφορίες μέσα από αυθεντικές πηγές στη γλώσσα-στόχο. Με αυτόν τον τρόπο, γίνεται η διαμεσολάβηση προκειμένου να συνάγουν συμπεράσματα, να συλλέξουν πληροφορίες για

την παραγωγή γραπτού άρθρου αξιοποιώντας τα συνεργατικά έγγραφα των googledocs. Τέλος, θα αναγνωρίσουν την προστιθέμενη αξία της χρήσης των blogs για την ανάρτηση άρθρων, καλλιεργώντας τη δημιουργικότητά τους.

3η Διδακτική ώρα

1η Δραστηριότητα: *A poem is a painting, a strange comment made by a famous poet*

- Διάρκεια: 10'
- Είδος δραστηριότητας: Ερωτήσεις ανοιχτού τύπου
- Ενέργειες εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός καλεί τους μαθητές να βρουν στο google drive του λογαριασμού τους στο gmail, το σχετικό φύλλο εργασίας το οποίο έχει προηγουμένως διαμοιράσει. Με αφορμή ένα σχόλιο του Βαν Γκογκ σε μία φιλική του επιστολή, όπως αυτό αποτυπώνεται στην τελευταία παράγραφο του σχετικού κειμένου του εκπ/κού φακέλου 1, ο εκπαιδευτικός καλεί να σχολιάσουν το περιεχόμενο ως αφορμή για περαιτέρω σχολιασμό σχετικά με τη διαφορετικότητα αλλά και απροσδόκητη ίσως ομοιότητα των εικόνων και των λέξεων στο πλαίσιο της έκφρασης και επικοινωνίας. Τέλος, μέσα από έναν υπερσύνδεσμο τους καλεί να διαβάσουν την προσωπική επιστολή του βαν Γκογκ και να εντοπίσουν τη σχέση του ζωγράφου με τον Εμίλ Μπερνάρ, ποιητή και ζωγράφο στον οποίο μάλιστα απευθύνεται και το αρχικό σχόλιο
- Ενέργειες μαθητή: Οι μαθητές ανακαλώντας τις προηγούμενες γνώσεις τους για την πολύπλευρη προσωπικότητα του ζωγράφου και το έργο του, σχολιάζουν το απόσπασμα επιστολής του στον ποιητή και ζωγράφο Εμίλ Μπερνάρ, αναγνωρίζοντας τη σύνδεση ανάμεσα στις λέξεις και τις εικόνες.
- Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο, εργαλεία, πηγές:
https://docs.google.com/document/d/1xK9_nNtS5VoaGbc9sw9mDQbL1Afq7UOphbJtnDmu2ao/edit
<http://www.vangoghletters.org/vg/letters/let599/letter.html>
- Αποτελέσματα της δραστηριότητας:
- Μέσα από τις δραστηριότητες που τους αναθέτονται και με αφορμή ένα σχόλιο του Βάν Γκόγκ, οι μαθητές ανακαλούν προσωπικές εμπειρίες και βιώματα, προκειμένου με τη σειρά τους να σχολιάσουν και να ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με τη σχέση εικόνας και λέξεων και την διαφορετική ή όμοια δύναμη και επίδραση που αυτά τα δύο μέσα επικοινωνίας μπορούν να έχουν.

2η Δραστηριότητα: *A poem is a painting*

- Διάρκεια: 10'
- Είδος δραστηριότητας: Δραστηριότητα συμπλήρωσης κενών
- Ενέργειες εκπαιδευτικού: Στο ίδιο google doc ο εκπαιδευτικός τους ενθαρρύνει να συνεργαστούν με το συμμαθητή τους, ώστε να συμπληρώσουν τις λέξεις που λείπουν από το ποίημα της Hesketh μέσα από λίστα λέξεων. Τα κενά έχουν

οριστεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι εύκολο να συμπληρωθούν με βάση το περιεχόμενο και την κεντρική ιδέα που δεν είναι άλλη από τα διαφορετικά μέσα που χρησιμοποιεί η τέχνη της ζωγραφικής και η τέχνη της ποίησης με κοινό σκοπό την έκφραση και επικοινωνία.

- Ενέργειες μαθητή: Οι μαθητές συμπληρώνουν τα κενά του κειμένου –ποιήματος μέσα από διαδικασία drag and drop αφού όμως πρώτα διαβάσουν το ποίημα που αποτυπώνει την ομοιότητα ανάμεσα στις λέξεις και τις εικόνες και μέσα από τα συμφραζόμενα εντοπίζουν και επιλέγουν την κατάλληλη λέξη.
- Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο, εργαλεία, πηγές:
https://docs.google.com/document/d/1Me7lwR84z9ri_9AWneJYzoET0t5OpmZDK4cW9IX2zbs/edit?usp=sharing
- Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Οι μαθητές συνάγουν τη σημασία των λέξεων με βάση τα άμεσα συμφραζόμενα και το ευρύτερο επικοινωνιακό πλαίσιο του ποιήματος της Hesketh προκειμένου να συμπληρώσουν τα κενά του κειμένου.

3η Δραστηριότητα: *Can you see behind the words?*

- Διάρκεια: 35'
- Είδος δραστηριότητας: Ερωτήσεις κατανόησης και ανάλυσης κειμένου
- Ενέργειες εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός μέσα από ανοιχτού τύπου ερωτήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας αλλά και καθοδηγούμενων από τα επίπεδα νοήματος του ποιήματος, ωθεί τους μαθητές αφού αναγνωρίσουν το κειμενικό είδος και τη δομή του να αναπτύξουν κριτική στάση και σκέψη, ώστε μετά από σύγκριση των δύο μέσων έκφρασης και επικοινωνίας, του λόγου (ποίηση) και της εικόνας (ζωγραφική) να διαμορφώσουν άποψη σχετικά με την επίδραση που αυτά ασκούν. Ταυτόχρονα, μέσα από την ενσωμάτωση υπερσυνδέσμων με το wikiart φέρνει τους μαθητές σε επαφή με έργα τέχνης και οπτικές αναπαραστάσεις έργων ώστε να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους και πιο άμεσα να διαμορφώσουν άποψη σχετικά με την επίδραση της εικόνας και των λέξεων στην επικοινωνία.
- Ενέργειες μαθητή: Σε ζεύγη, οι μαθητές απαντούν και σχολιάζουν το ποίημα ώστε να παρουσιάσουν αργότερα τις απαντήσεις στην ολομέλεια. Μέσα από αυτή την ανταλλαγή απόψεων θα αναγνωρίσουν και θα εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές των δύο μέσων επικοινωνίας ενώ ακολουθώντας τους υπερσυνδέσμους θα γνωρίσουν το wikiart για την οπτικοποίηση της πληροφορίας και την Wikipedia για την καλύτερη κατανόηση ποιητικών όρων και μηχανισμών.
- Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο, εργαλεία, πηγές:
https://docs.google.com/document/d/1Me7lwR84z9ri_9AWneJYzoET0t5OpmZDK4cW9IX2zbs/edit
[https://en.wikipedia.org/wiki/Epigraph_\(literature\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Epigraph_(literature))
<https://www.wikiart.org/>
<https://www.poetryfoundation.org/learn/glossary-terms/ekphrasis>
- Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Μέσα από αυτή τη δημιουργική διαδικασία, οι μαθητές οικοδομώντας πάνω σε ήδη υπάρχουσες γνώσεις διαμορφώνουν τη δική τους στάση απέναντι στο λόγο και την εικόνα συνειδητοποιώντας ότι

το ένα συμπληρώνει το άλλο, με κοινό στόχο την επικοινωνία του μηνύματος στον δέκτη. Μέσα από την κατανόηση ικανού εύρους λεξιλογίου και μέσα από τα συμφραζόμενα αντιλαμβάνονται τον επικοινωνιακό σκοπό του ποιήματος και ερμηνεύουν συγκεκριμένες και αφηρημένες έννοιες. Μέσα από τους υπερσυνδέσμους εμπλουτίζουν τον οπτικό τους γραμματισμό αλλά και τον κριτικό γραμματισμό, αφού πρέπει να ερμηνεύσουν και τις νοητικές συνδέσεις και συσχετίσεις της ποιήτριας.

4η Διδακτική ώρα

1η Δραστηριότητα: *A unique digital experience*

- Διάρκεια: 35'
- Είδος δραστηριότητας: Περιήγηση στην ψηφιακή έκθεση, δραστηριότητα κατανόησης κειμένου βασισμένη στην έκθεση και ιστοεξερεύνηση στο google art για αναζήτηση πληροφοριών
- Ενέργειες εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός έχει αναρτήσει φύλλο εργασίας στο eclass που φιλοξενείται από το ΠΣΔ όπου δίνει οδηγίες ώστε οι μαθητές μέσα από padlet που έχει προηγουμένως δημιουργήσει και διαμοιραστεί με τους μαθητές, αυτοί να περιηγηθούν στην ψηφιακή έκθεση του Atelier des Lumières στο Παρίσι. Την μικρή αυτή ψηφιακή περιήγηση την συνοδεύει κείμενο σχετικό όπου γίνεται σύντομη αναφορά στο έργο του Βαν Γκογκ και την τεχνική του, δίνοντας κυρίως έμφαση στην αξιοποίηση και εναλλαγή του φωτός και της σκιάς. Από το συγκεκριμένο κείμενο θα εστιάσουν στα έργα που εκτίθενται, για να συμπληρώσουν στο πινακάκι τις πληροφορίες σχετικά με τα συγκεκριμένα έργα.
- Ενέργειες μαθητή: Οι μαθητές με τους κωδικούς τους συνδέονται στο eclass του ΠΣΔ για να εντοπίσουν το φύλλο εργασίας 4. Σε αυτό θα βρουν δραστηριότητες που είναι αναρτημένες σε ένα padlet με τον τίτλο words and pictures. Σε αυτό το περιβάλλον αρχικά, θα ανοίξουν την ανάρτηση σχετικά με την ψηφιακή περιήγηση προκειμένου να περιηγηθούν ψηφιακά στην έκθεση του Atelier des Lumières στο Παρίσι. Κάτω από την ανάρτηση, θα κάνουν σύντομο σχόλιο για τις εντυπώσεις τους σχετικά με την εμπειρία αυτή. Θα παρατηρήσουν ότι κάτω από την έκθεση υπάρχει περιγραφή της από όπου θα αντλήσουν πληροφορίες σχετικά με τους πίνακες που η συγκεκριμένη έκθεση περιλαμβάνει. Θα διαβάσουν το κείμενο, θα συνδεθούν με την ιστοσελίδα του google arts <https://artsandculture.google.com/search?q=van%20Gogh> για να αντλήσουν περισσότερες πληροφορίες και να συμπληρώσουν τον πίνακα της δραστηριότητας
- Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο, εργαλεία, πηγές:
<https://eclass.sch.gr/main/portfolio.php>
<https://el.padlet.com/annoulatsioup/6c8ki6c8z0p2l65n>
<https://artsandculture.google.com/search?q=van%20Gogh>
<https://www.atelier-lumieres.com/fr/van-gogh-nuit-etoilee>
- Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Μέσα από αυτή τη δημιουργική διαδικασία,

οι μαθητές, αρχικά, θα ανακαλέσουν προηγούμενες γνώσεις που έχουν ήδη οικοδομηθεί κατά τη διδακτική του σχετικού κεφαλαίου και τις δραστηριότητες προηγούμενης διδακτικής παρέμβασης, και θα οικοδομήσουν πάνω σε αυτές περαιτέρω γνώσεις σχετικά με το έργο του Βαν Γκογκ μέσα από μία εμπειρία ψηφιακής περιήγησης που παρέχεται από μεγάλο μουσείο της Γαλλίας αλλά και γλωσσικές μέσα από δραστηριότητες κατανόησης κειμένου και λεξιλογικές ασκήσεις ενώ θα αξιολογήσουν και θα σχολιάσουν τη σημασία κινητικότητας συλλογών αλλά και ψηφιοποίησής τους μέσα από το Google art.

2η Δραστηριότητα: Colour your feelings!

- Διάρκεια: 10'
- Είδος δραστηριότητας: Δραστηριότητα αντιστοίχισης και κατανόησης
- Ενέργειες εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός με τη βοήθεια του ψηφιακού εργαλείου quiz στο περιβάλλον του gnowledge κατασκευάζει μία δραστηριότητα αντιστοίχισης και τη διαμοιράζει στους μαθητές μέσω των λογαριασμών τους στο gmail. Αξιοποιώντας ως αφορμή την περιγραφή που συνοδεύει την έκθεση στο Atelier des Lumières και την αναφορά στο τρόπο που χρησιμοποιεί ο ζωγράφος το χρώμα, καλεί τους μαθητές μέσα από συμπραζόμενα να αναγνωρίσουν τη σημασία των ιδιωτισμών με τα χρώματα και τη σύνδεσή τους με την ψυχολογική διάθεση.
- Ενέργειες μαθητή: Αφού συνδεθούν οι μαθητές στον προσωπικό τους λογαριασμό στο gmail, εισέρχονται στο περιβάλλον του gnowledge και ακολουθώντας τις οδηγίες αντιστοιχίζουν τους ιδιωτισμούς για τα χρώματα, όπως αυτοί εμφανίζονται στις προτάσεις με τις σημασίες τους.
- Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο, εργαλεία, πηγές:
<http://www.gnowledge.com/tests/taketest.aspx?tps=IU6AYygi>
- Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Σε αυτή τη φάση, οι μαθητές συνάγουν τη σημασία των ιδιωτισμών εκφράσεων σχετικών με τα χρώματα με βάση τα άμεσα συμπραζόμενα στο επίπεδο πρότασης και, έτσι, εστιάζουν στη γλώσσα.

5η Διδακτική ώρα

1η Δραστηριότητα: Words behind pictures & Pictures behind words

- Διάρκεια: 20'
- Είδος δραστηριότητας: Κατανόηση προφορικού λόγου-ομιλίας της Greta Friesen "A picture is worth a thousand words , right?" στο πλαίσιο συνεδρίου νέων TEDx.
- Ενέργειες εκπαιδευτικού: Στο ίδιο padlet της προηγούμενης διδακτικής ώρας, ο εκπαιδευτικός έχει αναρτήσει τα βίντεο που οι μαθητές πρέπει να παρακολουθήσουν . Στο φύλλο εργασίας που έχει ήδη αναρτήσει στο blog ορίζει τις σχετικές με τα βίντεο δραστηριότητες. Στο πρώτο βίντεο, ζητά από τους μαθητές να κάνουν ένα σύντομο σχόλιο σχετικά με την ομιλία της Friesen με τις εντυπώσεις τους. Στο φύλλο εργασίας τους ζητά να αναγνωρίσουν την ιδιότητα της ομιλήτρι-

ας που είναι κοντά στη δική τους ηλικία και τους παροτρύνει να διατυπώσουν τις απόψεις τους αναφορικά με το εάν πάντα οι φωτογραφίες λένε όλη την ιστορία ή εάν πολλές φορές η ιστορία πίσω από την φωτογραφία είναι εντελώς διαφορετική. Τους ζητά να ανακαλέσουν προσωπικά βιώματα και να εντοπίσουν την ανθρώπινη ανάγκη να αποτυπώσει τις στιγμές που προκαλούν έντονα θετικά ή αρνητικά συναισθήματα και ότι με αυτόν τον τρόπο διαμορφώνεται η μνήμη τόσο η ατομική όσο και η συλλογική.

- **Ενέργειες μαθητή:** Οι μαθητές επανασυνδέονται στο padlet της προηγούμενης διδακτικής ώρας και εντοπίζουν το βίντεο με την ομιλία της Friesen. Αφού την παρακολουθήσουν, σχολιάζουν κάτω από την ανάρτηση για το αν συμφωνούν ή διαφωνούν σχετικά με το εάν πίσω από τις φωτογραφίες υπάρχει μία ολόκληρη ιστορία που μπορεί να μην αποτυπώνεται στην φωτογραφία. Μέσα από ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, σε ζεύγη θα προβληματιστούν και θα ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με την οικοδόμηση της ατομικής και της συλλογικής μνήμης μέσα από τις φωτογραφίες.
- Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο, εργαλεία, πηγές:
<https://eclass.sch.gr/main/portfolio.php>
<https://el.padlet.com/annoulatsioup/6c8ki6c8z0p2l65n>
<https://safeYouTube.net/w/DXJL>
- **Αποτελέσματα της δραστηριότητας:** Σε αυτή τη φάση, οι μαθητές ανακαλούν προσωπικά βιώματα και σχολιάζουν σύντομα, αλληλεπιδρούν μέσα από σχόλια στον τοίχο του padlet ενώ βασισμένοι στα κυριότερα σημεία της ομιλίας θα εκθέσουν με σαφήνεια και θα συζητήσουν τις διαφορετικές πλευρές του θέματος των ιστοριών πίσω από τις εικόνες και την αξιοπιστία της ατομικής και συλλογικής μνήμης και το ρόλο τους στην ιστορία, καλλιεργώντας μέσα από αυτή τη διαδικασία τόσο τον κριτικό όσο και τον οπτικό τους γραμματισμό και διαμορφώνοντας την προσωπική τους στάση στο ζήτημα.

2η Δραστηριότητα: Powerful pictures hide powerful stories!

- Διάρκεια: 25'
- **Είδος δραστηριότητας:** Αξιοποίηση padlet-προβολή βίντεο με τις 40 πιο δυνατές φωτογραφίες που έχουν τραβηχτεί, σχολιασμός κάτω από την ανάρτηση και ανάθεση εργασίας στο σπίτι για παραγωγή γραπτού λόγου και πιο συγκεκριμένα μιας ιστορίας βασισμένης σε φωτογραφία
- **Ενέργειες εκπαιδευτικού:** Στο φύλλο εργασίας που έχει ήδη αναρτήσει στο eclass ορίζει τις σχετικές με το βίντεο δραστηριότητες. Οι μαθητές, αρχικά, συνδέονται στο padlet και εντοπίζουν το σχετικό βίντεο. Οι μαθητές βλέπουν την προβολή των 40 πιο δυνατών φωτογραφιών μαζί με λεζάντες γραμμένες στη γλώσσα στόχο. Μετά από αυτή την προβολή, ο εκπαιδευτικός τους ενθαρρύνει να σχολιάσουν κάτω από την ανάρτηση, τη φωτογραφία που τους έκανε τη μεγαλύτερη εντύπωση και να αιτιολογήσουν σύντομα την επιλογή τους. Με αυτό τον τρόπο, τους καθοδηγεί ώστε να αναγνωρίσουν ότι η επιλογή τους μπορεί να συνδέεται με την ιστορία και όχι μόνο από τη φωτογραφία. Τέλος, τους αναθέτει

τη συγγραφή μιας ιστορίας που μπορεί να κρύβεται πίσω από την ήδη επιλεγμένη φωτογραφία είτε να τραβήξουν τη δική τους φωτογραφία και να γράψουν τη σχετική ιστορία. Τους ενημερώνει ότι αυτές οι φωτογραφίες και οι ιστορίες πίσω από αυτές με τη βοήθεια ενός ψηφιακού εργαλείου για την κατασκευή μιας ψηφιακής ιστορίας σε επόμενη φάση θα αναρτηθούν στο blog “words or pictures”.

- **Ενέργειες μαθητή:** Σε αυτή τη φάση, η εργασία των μαθητών είναι αρχικά ατομική και στο τέλος ομαδική ανάλογα με την επιλογή φωτογραφίας. Οι ομάδες θα είναι δύο: η μία θα είναι αυτή που θα επιλέξει φωτογραφίες από σκηνές της καθημερινότητας ενώ η άλλη φωτογραφίες από το βίντεο. Και οι δύο θα γράψουν δικές τους ιστορίες. Στο πρώτο στάδιο αυτής της φάσης, λοιπόν, ο μαθητής, αφού μπει στην eclass του ΠΣΔ κάνοντας χρήση των κωδικών του, εντοπίζει σχετικό φύλλο εργασίας. Ακολουθώντας τις οδηγίες, συνδέεται με το padlet «words or pictures» και παρακολουθεί το βίντεο “40 of the most powerful photographs ever taken”. Αφού επιλέξει αυτή τη φωτογραφία που του έκανε τη μεγαλύτερη εντύπωση, τη σχολιάζει κάτω από την ανάρτηση του βίντεο, αιτιολογώντας την επιλογή του. Κατόπιν, καλείται να γράψει μία ιστορία πίσω από την φωτογραφία ή να τραβήξει τη δική του φωτογραφία από μία σκηνή της καθημερινότητας που του έκανε εντύπωση και να γράψει τη σχετική ιστορία. Την παραγωγή γραπτού λόγου θα την πραγματοποιήσει ατομικά σε google doc ως εργασία για το σπίτι και θα τη διαμοιράσει στον εκπαιδευτικό. Ενημερώνεται ότι τόσο η φωτογραφία όσο και η ιστορία θα αναρτηθούν στο blog ενώ, με την ομάδα στην οποία ανήκει ανάλογα με την φωτογραφία που επέλεξε (σκηνή από την καθημερινότητα. Η πιο δυνατή φωτογραφία από τις 40) θα κατασκευάσουν μία ψηφιακή αφήγηση συνεργατικά με το ψηφιακό εργαλείο του wixie.
- **Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο, εργαλεία, πηγές:**
<https://eclass.sch.gr/main/portfolio.php>
<https://el.padlet.com/annoulatsioup/6c8ki6c8z0p2l65n>
<https://safeyoutube.net/w/78c9>
- **Αποτελέσματα της δραστηριότητας:** Σε αυτή τη φάση, οι μαθητές αλληλεπιδρούν μέσα από σχόλια στον τοίχο του padlet ενώ μέσα από προβολή φωτογραφιών περιγράφουν γεγονότα και ειδήσεις που σημάδεψαν την ιστορία ή την δική τους καθημερινότητα και τον ρόλο τους στην ιστορία γενικά ή στην δική τους προσωπική ιστορία, καλλιεργώντας μέσα από αυτή τη διαδικασία τόσο τον κριτικό όσο και τον οπτικό τους γραμματισμό και διαμορφώνοντας την προσωπική τους στάση σε ζητήματα που αφορούν την καλλιέργεια της μνήμης. Ταυτόχρονα, όμως, θα «χτίσουν» το δικό τους χώρο έκφρασης με αναρτήσεις δικών τους άρθρων, βίντεο και φωτογραφιών ως πρακτική εφαρμογή του θέματος συζήτησης ώστε μέσα από εικόνες και λέξεις να εκφράσουν τα δικά τους συναισθήματα, να ανταλλάξουν απόψεις στη γλώσσα στόχο, να καλλιεργήσουν και να αναπτύξουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους σε έναν κόσμο όπου οι λέξεις έχουν χάσει το νόημα, τη βαρύτητά τους έχοντας συρρικνωθεί ενώ η ζωή έχει κατακλυστεί από εικόνες.

➤ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Το παραπάνω σενάριο δεν έχει πραγματοποιηθεί σε όλες τις φάσεις του. Βασική προϋπόθεση υλοποίησης είναι η διαθεσιμότητα της αίθουσας πληροφορικής προκειμένου σε ζεύγη οι μαθητές να ολοκληρώσουν τις δραστηριότητες μέσα σε κλίμα ομαδοσυνεργατικότητας και σύμφωνα με τις αρχές της διαφοροποιημένης μάθησης. Μία άλλη λύση είναι η διάθεση αίθουσας με διαδραστικό πίνακα, ώστε τουλάχιστον οι μαθητές να εργαστούν στην ολομέλεια. Στην τελευταία περίπτωση, ο εκπαιδευτικός θα διαδραματίσει έναν ιδιαίτερα συντονιστικό ρόλο τόσο ως προς τα τεχνικά ζητήματα όσο και ως προς την διεξαγωγή της παραγωγής προφορικού λόγου. Ίσως, μάλιστα, κάποιες δραστηριότητες να πρέπει να ολοκληρωθούν σε έντυπη μορφή. Οι φάσεις που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί είναι κυρίως η 3^η, 4^η και 5^η διδακτική ώρα κατά τις οποίες οι μαθητές συμμετείχαν ενεργά στις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν στο padlet αλληλεπιδρώντας και διατυπώνοντας τις απόψεις τους.

Επιπλέον, επέλεξαν φωτογραφίες και έγραψαν τη δική τους ιστορία. Μέσα στο πλαίσιο αυτό, αντάλλαξαν απόψεις και επιχειρηματολόγησαν στη γλώσσα στόχο χρησιμοποιώντας και αξιοποιώντας τις κατάλληλες εκφράσεις και συνδέσμους, εξέφρασαν τα συναισθήματά τους, συμφώνησαν αλλά και διαφώνησαν. Επιπλέον, εξοικειώθηκαν με το θέμα των ψηφιακών συλλογών και περιηγήσεων, αναγνωρίζοντας την προστιθέμενη αξία της τεχνολογίας στη διδακτική διαδικασία. Ανέπτυξαν κριτικό, ψηφιακό και οπτικό γραμματισμό και με αυτενέργεια εντόπισαν τη μεγάλη επίδραση της εικόνας στη ζωή μας και την καθημερινή δραστηριότητα, ενώ, ταυτόχρονα, συνειδητοποίησαν ότι πράγματι οι λέξεις είναι απαραίτητες ώστε η εικόνα να αποτυπώνει την αλήθεια.

➤ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Σε περίπτωση έλλειψης διαθεσιμότητας της αίθουσας πληροφορικής, αναγκαστικά θα μπορούσε να αξιοποιηθεί αίθουσα με διαδραστικό πίνακα και οι δραστηριότητες να γίνουν ανά ζεύγη μαθητών και στην ολομέλεια. Τότε, κάποιο υλικό, ίσως να πρέπει να διαμοιραστεί σε έντυπη μορφή. Τέλος, ως ακόμα μια δραστηριότητα θα ήταν η προβολή μιας διαδραστικής αφίσας προκειμένου το κεφάλαιο αυτό να συνδεθεί με θεματική σχετική με τα δικαιώματα του παιδιού και να μιλήσουν για το όραμα ενός καλύτερου κόσμου, με αφορμή το τραγούδι που εμπνεύστηκε από τη ζωή και το έργο του Βαν Γκογκ και περιέχεται στο σχολικό εγχειρίδιο στο ίδιο κεφάλαιο, εντοπίζοντας το κοινό σημείο όλων των αναρτήσεων στην αφίσα που δεν είναι τίποτε άλλο παρά η ανάγκη οράματος για έναν καλύτερο κόσμο (<https://edu.glogster.com/edit/glog/?id=78056717>).

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Luke, A., & Freebody, P. (1999). A map of possible practices: Further notes on the four resources model. *Practically Primary*, 4(2), 5–8.
- Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (2016). *Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις ξένες γλώσσες στο Δημοτικό και στο Γυμνάσιο*. Τεύχος Δεύτερο, Αρ. Φύλλου 2871, 9-9-2016.
- ΙΤΥΕ, ΙΕΠ. (2019). *Ενιαίο Τεύχος Υλικού Αναφοράς Β2 για τις Ξένες Γλώσσες*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».

Δικτυογραφία

- http://www.iep.edu.gr/images/IEP/EPISTIMONIKI_YPIRESIA/Epist_Monades/B_Kyklos/Humanities/2018/2018-10-12_A4_Van_Gogh.pdf
- <http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-aggregatedcontent-8526-8132>
- <http://www.vangoghletters.org/>
- [https://en.wikipedia.org/wiki/Epigraph_\(literature\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Epigraph_(literature))
- <https://www.wikiart.org/>
- <https://www.poetryfoundation.org/learn/glossary-terms/ekphrasis>
- <https://safeyoutube.net/w/78c9>
- <https://www.youtube.com/watch?v=eo-Qbxctlbo>
- <https://artsandculture.google.com/search?q=van%20Gogh>
- <https://www.atelier-lumieres.com/fr/van-gogh-nuit-etoilee>
- <http://www.newsnowgr.com/article/1248880/kryfoi-symvolismoi-piso-apo-diasimous-pinakes.html>
- <https://www.vincentvangogh.org/starry-night.jsp>
- <https://www.dailymail.co.uk/sciencetech/article-2936365/Is-van-Gogh-s-Starry-Night-painting-GALAXIES-Bright-swirls-based-distant-cosmic-spirals-claims-expert.html>
- <https://www.dailymail.co.uk/sciencetech/article-3086995/That-s-masterpiece-ESA-reveals-image-stars-forming-looks-uncannily-like-van-Goghs-Starry-Nights.html>